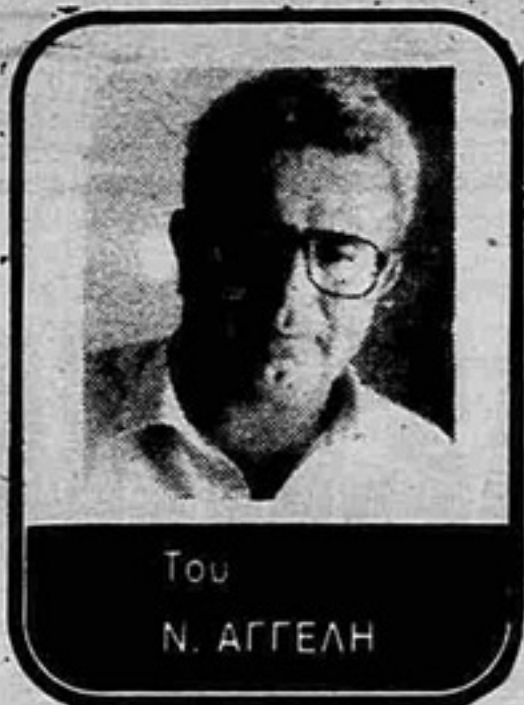

“Πρωθυπουργός συνεληφθη

Ανδρέας είναι καλά...”!

Του
Ν. ΑΓΓΕΛΗ

Από τις πρώτες κιόλας ημέρες του πραξικοπήματος της 21ης Απριλίου 1967 ο ταλαίπωρος ελληνικός λαός βομβαρδίζεται με πληροφορίες για τις «δυνάμεις» εκείνες που «μεθόδευσαν» την κατάλυση της Δημοκρατίας. Πριν ακόμη διεκρινισθεί τι ακριβώς συνέβη, ποιοι είναι οι ηγέτες του Κινήματος, ποιοι πολιτικοί κρατούνται, αν έχουν γίνει εκτελέσεις ή όχι, δημαγωγοί διέσπειραν φήμες για άμεση αμερικανική ενοχή στις ενέργειες των Συνταγματαρχών. Δεν θα ήταν υπερβολή να ισχυρισθεί κανείς ότι και εκείνοι από τους «δημοκρατικούς» που αιφνιδιάστηκαν από το Πραξικόπημα και εκείνοι που το περίμεναν, έσπευσαν πρώτα να κατηγορήσουν τους Αμερικανούς και μετά να μάθουν τι έγινε και να αποκηρύξουν τους στρατιωτικούς επίορκους.

Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και στην περίπτωση της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο τον Ιούλιο του 1974. Και εκεί καλοπροαίρετοι διαφωτιστές και ιστορικοί είδαν αμερικανικά αεροπλάνα να χτυπούν τις ελληνικές θέσεις. Βρετανικό... αεροπλανοφόρο να τους συμπαρίσταται από τη βόρεια ακτή. Είδαν αλεξίπτωτιστές του ΝΑΤΟ. Και ένα δεν είδαν:

● **Τους Τούρκους εισβολείς** που πραγματοποιώντας τα πάγια επιτακτικά σχέδια του Επιτελείου τους, επωφελούντο της ηλιθιότητας των Ιωαννιδικών και σπάραζαν την Κύπρο.

Απλώς ηλίθιοι

Η φιλολογία που διαμορφώθηκε στην περίοδο της 21ης Απριλίου κατέληγε σε ένα απρόοπτο συμπέρασμα:

● **Ποιοι συνταγματάρχες;** Εκτελεστικά όργανα ήταν! Μέσα από τους μηχανισμούς που διατηρεί το ΝΑΤΟ και η CIA στον ελληνικό στρατό – και στους στρατούς των Συμμάχων – οι Έλληνες συνταγματάρχες έλαβαν εντολή να ανατρέψουν την κυβέρνηση και να επιβάλουν δικτατορία... Άρα οι συνταγματάρχες έχουν το λιγότερο υπέρ αυτών το γεγονός ότι απλώς πειθαρχήσαν σε εντολές του ΝΑΤΟ. Ούτε συνωμότησαν. Ούτε σχεδίασαν την κατάλυση της δημοκρατίας. Ούτε θέλησαν να κυβερνήσουν τη χώρα. Απλώς ή ανώτατη συμβαχική ηγεσία – και για λόγους που η Συμμαχία γνώριζε – τους έδωσε εντολή να χτυπήσουν τη δημοκρατική κυβέρνηση, να συλλάβουν υπουργούς, πολιτικούς, πολίτες, εν ανάγκη και τους στρατηγούς τους και τον ίδιο τον βασιλέα.

● **Διέπραξαν, συνεισώσαν, προδοσία «...καλή τη πίστει».** Ή έστω από ευπιστία και ηλιθιότητα...

Την άποψη αυτή υιοθέτησαν, πέραν της αριστεράς και φιλελεύθεροι και δεξιοί πολιτικοί ακόμη. Προφανώς διότι την εποχή εκείνη όλοι οι μη συμφωνούντες με το δικτατορικό καθεστώς υφίσταντο την ίδια μεταχείριση. Ίσως οι δεξιοί αξιωματικοί να είχαν σκληρότερη μεταχείριση από τους άλλους... Φυσικό ήταν λοιπόν να «βράζουν στο ίδιο καζάνι», να σκέπτονται τα ίδια πράγματα, να παρασύρονται από τις ίδιες δημαγωγικές δυνάμεις. Έτσι έχουμε το φαινόμενο αξιωματικοί φανατικοί δεξιοί, πολεμιστές του Γράμμου και της Κορέας,

Ο ...αρχαιότερος των πραξικοπημάτων εν μέσω των δύο στρατηγών της «προσκολλησεως»...

να βγουν από τη δικτατορία... αριστεροί... Αλλά βέβαια η ιστορική αλήθεια δεν μπορεί να κρύβεται επ' άπειρον. Κάποτε, κάποιοι πρέπει να τολμήσουν να την αναζητήσουν...

Τι ήετε εσείς;

Η «Μεσημβρινή» χτύπησε ευθέως την πόρτα της Αμερικανικής Πρεσβείας Αθηνών στα αρχεία της οποίας είναι φυσικό να υπάρχουν όλα τα στοιχεία που αποδεικνύουν την αλήθεια. Είπε, δηλαδή, η εφημερίδα στους Αμερικανούς:

– **Εσάς ενοχοποιεί η ελληνική κοινή γνώμη. Τι έχετε να πείτε;**

Η εφημερίδα ήθελε με αυτό τον τρόπο να επιτύχει και την επιβεβαίωση δικών της πληροφοριών αλλά και να ελέγξει, κατά κάποιον τρόπο, δικά της ντοκουμέντα.

Ίδου ο γραπτός διάλογος μεταξύ «Μεσημβρινής» και Αμερικανικής Πρεσβείας Αθηνών:

Ερώτηση: Ένα μεγάλο ποσοστό Ελλήνων πιστεύουν ότι οι Αμερικανοί ενεθάρρυναν τους συνταγματάρχες να επιβάλουν τη Δικτατορία, της 21ης Απριλίου για πολλούς λόγους. Τι λέτε γι' αυτό;

Απάντηση: Οποσδήποτε όχι. Η αμερικανική πρεσβεία στην Αθήνα και η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών γενικά, αιφνιδιάστηκαν και δυσανεκτήθηκαν ιδιαίτερα από την εξέλιξη αυτή.

Ερώτηση: Ποιος σύμφωνα με την επίσημη αμερικανική άποψη, προώθησε τη δικτατορία στην Ελλάδα;

Απάντηση: Η άποψή μας είναι ότι η ομάδα των συνταγματάρχων που διέπραξαν το πραξικόπημα ενήργησαν με δική τους πρωτοβουλία χωρίς εξωθεν υποκίνηση από οπουδήποτε.

Ερώτηση: Τότε γιατί η ελληνική κοινή γνώμη αφέθηκε να σχηματίσει λανθασμένη άποψη;

Απάντηση: Οι συνταγματάρχες που ορ-

γάνωσαν το πραξικόπημα πίστεψαν προφανώς ότι ήταν προς όφελός τους να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι είχαν αμερικανική υποστήριξη.

Είναι μυστικό

Ερώτηση: Προσπάθησαν οι Αμερικανοί να ασκήσουν με πολιτικά μέσα πίεση στο δικτατορικό καθεστώς; Πώς; Και πότε;

Απάντηση: Συχνά ξεχνάει κανείς ότι η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών επέβαλε ένα άμεσο εμπάργκο στη μεταφορά βαρέως εξοπλισμού προς την Ελλάδα, το οποίο και διατηρήθηκε ενάμιση χρόνο. Σ' όλη τη διάρκεια της δικτατορίας, η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών επεδίωξε μια πολιτική που ενεθάρρυνε την ταχεία αποκατάσταση μιας δημοκρατικής και συνταγματικής κυβέρνησης στην Ελλάδα. Η θέση μας προς την κατεύθυνση αυτή ανακοινώθηκε δημόσια ήδη από τις 28 Απριλίου 1967, όταν ο υπουργός Εξωτερικών Ντίν Ρασκ προέτρεψε τη χούντα «να καταβάλλει κάθε προσπάθεια να επαναφέρει τους δημοκρατικούς θεσμούς οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ελληνικής πολιτικής ζωής» και κατέστησε σαφή «την ανησυχία μας για την ασφάλεια όλων των πολιτικών κρατουμένων»...

Ερώτηση: Καλά όλα αυτά αλλά ο ελληνικός λαός θέλει στοιχεία, έγγραφα, αποδείξεις για την αμερικανική... αθωότητα. Υπάρχουν έγγραφα που αποδεικνύουν τον ισχυρισμό ότι οι ΗΠΑ αιφνιδιάστηκαν από τον Γ. Παπαδόπουλο;

Απάντηση: Έγγραφα τα οποία θα αποδείκνυαν ότι η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών δεν έφερε καμιά ευθύνη για το πραξικόπημα των συνταγματάρχων υπάρχουν με τη μορφή τηλεγραφημάτων της Πρεσβείας που στέλλονταν την εποχή εκείνη στην Ουάσινγκτον. Αυτά τα έγγραφα δεν έχουν ακόμα αποκαρκτηρισθεί, πράγμα που θα επέτρεπε τη δημοσίευσή τους.

Γενικά, τέτοια έγγραφα δεν δημοσιεύονται πριν περάσει μια περίοδος 25 – 30 ετών.

Ο Ανδρέας ζει...

Μερικά από τα γραπτά αυτά στοιχεία που οι Αμερικανοί περιμένουν να τα αποσφραγίσουν το 1992 βρίσκονται κιόλας στα χέρια της «Μεσημβρινής». Τα παρεχώρησε ο τέως υπουργός και πρόεδρος της Εταιρείας Μελέτης Ελληνικής Ιστορίας Γεράσιμος Αποστολάτος. Αν και δουλειά του δημοσιογράφου δεν είναι να ρωτά τον κάτοχο ενός ντοκουμέντου:

– Πού το βρήκε;
Εμείς ρωτήσαμε και ο κ. Αποστολάτος διευκρίνισε ότι:

– Τα έγγραφα είχα την ευκαιρία να τα προμηθευτώ από την Αμερική, μεταξύ άλλων άλλων.

Από τα έγγραφα – σήματα αυτά που άρχισε να στέλνει στην κυβέρνησή του ο τότε πρεσβευτής Τάλμποτ αμέσως μετά την εκδήλωση του Πραξικοπήματος, προκύπτει ότι:

– Οι Αμερικανοί και εδώ και στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ αιφνιδιάστηκαν από τους κινηματίες. Ο Τάλμποτ δεν ξέριε τι έγινε ακριβώς. Το πρώτο του σήμα δείχνει πλήρη σύγχυση. Αλλά και το Στέιτ Ντιπάρτμεντ φαίνεται να αγνοεί τα πάντα και απευθύνει επίμονες ερωτήσεις στην πρεσβεία των Αθηνών.

– Ο Κωνσταντίνος αιφνιδιάστηκε, επίσης. Προσπαθεί να αντιληφθεί τι ακριβώς έγινε και ταλαντεύεται στην αναζήτηση λύσεως. Δεν έχει ούτε επαφή, αλλά ούτε και τις ίδιες απόψεις με τους Αμερικανούς πάνω στο Κίνημα.

– Υπάρχει έκδηλο ενδιαφέρον των Αμερικανών για την τύχη του κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Ανησυχούν και ενεργούν για τον Έλληνα πολιτικό. Ενώ δεν φαίνεται να ενδιαφέρεται κανείς για την τύχη του πρωθυπουργού Π. Κανελλόπουλου, των άλλων

Βασιλεύς αγνοείται

υπουργών και του ίδιου του Κωνσταντίνου.

Μόνο ο Ανδρέας

Ο κ. Αποστολάτος, ο οποίος εκτός από τα έγγραφα αυτά κατέχει πιθανότατα και άλλα υποστηρίζει ότι εκείνο που ιδιαίτερα εντυπωσιάζει, πέρα από τον αιφνιδιασμό των Αμερικανών, είναι το ενδιαφέρον της Ουάσιγκτον για τον κ. Ανδρέα Παπανδρέου.

Και αναλυτικά παρατηρεί: «Πιστεύω ότι υπάρχουν αρκετά χαρακτηριστικά στοιχεία:

α) Στο σήμα της 11.23 ώρας της 21ης Απριλίου αναφέρεται μόνο ο Ανδρέας από τα πολιτικά πρόσωπα.

β) Στο σήμα της 16.30 ώρας της ίδιας ημέρας αναφέρεται τρεις φορές ο Ανδρέας (κανένας άλλος πολιτικός). Πληροφορούμεθα ακόμη ότι δυο φορές την ίδια μέρα η Μάργκαρετ γίνεται δεκτή από τον πολυάσχολο - λόγω των γεγονότων - Αμερικανό πρέσβη.

γ) Τη νύχτα της 22ας προς 23ης Απριλίου (ώρα 00.25) άλλο σήμα (αρ. 4841) μας πληροφορεί ότι «η Πρεσβεία επραγματοποίησε πολλές έρευνες για να ξεκαθαρίσει το θέμα της υγείας αμφοτέρων των Παπανδρέου».

Ακόμα ότι η πρεσβεία «έκανε τις δυνατές παραστάσεις προς τα μέλη της νέας κυβέρνησης για να προσπαθήσουν με κάθε τρόπο να εξασφαλίσουν ότι δεν θα θίγει ο Ανδρέας».

Στο ίδιο σήμα διευκρινίζεται και πάλι ότι «δεν εξετέλεσε ο Ανδρέας».

δ) Τέλος αναφέρομαι και στο σήμα της 08.05 της 14ης Δεκεμβρίου (την επομένη του αντικινήματος του βασιλέως).

Εκεί δεν γίνεται καθόλου μνεία για τον Κωνσταντίνο, τους στρατηγούς που εναντιώθηκαν προς τη Χούντα, τα άλλα πολιτικά πρόσωπα.

Ο πρέσβης διευκρινίζει ότι «δεν του δόθηκε η ευκαιρία να θίξει το θέμα των πολιτικών κρατουμένων ή του Ανδρέα Παπανδρέου».

Η δημοσίευση όλων των εμπιστευτικών και απόρρητων εγγράφων και σημάτων της εποχής θα επιβεβαιώσει - καταλήγει ο κ. Αποστολάτος - αυτό το ειδικό ενδιαφέρον και την προνομιακή μεταχείριση του Ανδρέα αλλά και τον αιφνιδιασμό της αμερικανικής κυβέρνησης από το πραξικόπημα.

Υπάρχουν άλλα;

Ένας έντιμος, όμως, μελετητής θα πρέπει να αναζητήσει όλη τη σειρά των σημάτων για να σχηματίσει σωστή αντίληψη. Και προκύπτει η ερώτηση:

- Σ' αυτά τα σήματα εκδηλώνεται ενδιαφέρον για τον κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Μήπως όμως υπάρχουν και άλλα σήματα στα οποία φαίνεται το αμερικανικό ενδιαφέρον και για άλλους πολιτικούς, π.χ. τον Π. Κανελλόπουλο, τον Γ. Μαύρο, τον Γ. Ράλλη;

Ο κ. Αποστολάτος δεν έχει σήματα που να αναφέρονται σε άλλους πολιτικούς. Βεβαίως δεν μπορεί να αποκλείσει κατηγορηματικά την πιθανότητα υπάρξεώς τους.

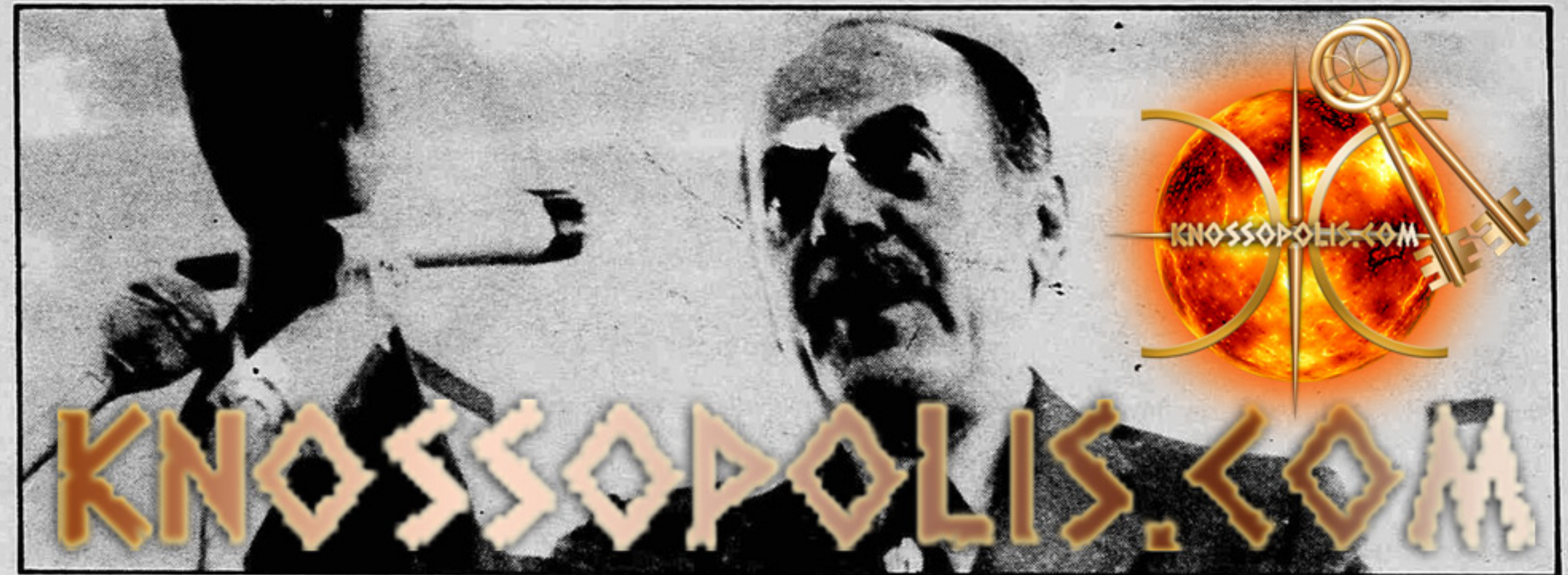
Και εν πάση περιπτώσει δεν μπορεί κανένας να διαπιστώσει, εκτός αν είναι πολύ ειδικός, από τους αριθμούς των σημάτων, αν υπάρχουν και άλλα ενδιαμέσα που δεν έχουμε...

Ώρα 01.27

Το πρώτο σήμα του Τάλμποτ φέρει ώρα συντάξεως την 01.27 της 21 Απριλίου. Μετέδθη μια ώρα αργότερα, την 02.27. Απευθύνεται στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ με κοινοποίηση στο Λευκό Οίκο και όλες τις βασικές μυστικές και μη υπηρεσίες - μεταξύ των οποίων και στη CIA.

- «Πληροφορούμεθα ότι μόλις συνελήφθη ο πρωθυπουργός από στρατιωτικά τμήματα και τανκς στην πλατεία Συντάγ-

ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΣΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ο αρχηγός... Οι ιστορικοί της «δημοκρατικής» διάνοξης προσπαθούν να του αποδώσουν ηλιθιότητα για να αποδείξουν ότι τον κίνησαν οι Αμερικανοί...

- Τραγικός αιφνιδιασμός Αμερικανών και Κωνσταντίνου...
- Έντονο ενδιαφέρον μόνο για τον Ανδρέα Παπανδρέου. Αγνοούν τους άλλους.
- «Μαργαρίτα και παιδιά είναι Αμερικανοί!»

ματος...». Φαίνεται ότι το σήμα αυτό προκάλεσε σύγχυση στην Ουάσιγκτον.

Γι' αυτό ακολουθεί άλλο σήμα επτά ώρες αργότερα που προσθέτει πολύ λίγα πράγματα:

- «Στρατιωτικά τμήματα συνέλαβαν τον πρωθυπουργό Κανελλόπουλο και εγκατέστησαν οδοφράγματα στην πλατεία Συντάγματος και Αμπελοκήπους, βορείως της πρεσβείας. Άγνωστος η τύχη του Βασιλέως...».

Το πρώτο σήμα δείχνει ότι ο Τάλμποτ πληροφορήθηκε σχετικά γρήγορα την έκρηξη του Κινήματος. Δεν είχαν ίσως κοπεί τα τηλέφωνα ακόμη και κάποιος του τηλεφώνησε. Και το δεύτερο ότι μέχρι τις 9.10 το πρωί δεν είχε περισσότερες πληροφορίες.

...Στις 11.23 είχε «διάσπαρτες πληροφορίες» για την πορεία του Πραξικοπήματος. Στο σήμα που στέλλεται την ώρα εκείνη υπάρχει κατ' αρχήν η πρώτη ονομαστική αναφορά στον κ. Α. Παπανδρέου:

- «Ο Ανδρέας Παπανδρέου φέρεται σε τοπική στρατιωτική φυλακή». Και ακόμη υπάρχει πληροφορία για τον Κωνσταντίνο:

- «Ο Βασιλεύς δεν φαίνεται να φοβείται πλέον πιθανή σύλληψή του όπως όταν του μίλησε ο στρατιωτικός ακόλουθος στις 4.15 τοπική ώρα» και «φαίνεται να έχει επαφή με τη στρατιωτική ηγεσία...».

Ο Ανδρέας φυλακή

Εμπιστευτικό 4753 21.4.67 ΩΡΑ 11.25

1. Από διάσπαρτες ακόμη πληροφορίες σχημάτισα την εντύπωση ότι το εκδηλωθέν σήμερα το πρωί κίνημα έγινε από μικρό τμήμα του στρατού και δεν περιλαμβάνει, επαναλαμβάνω, δεν περιλαμβάνει την ανωτάτη ηγεσία, τον Βασιλέα ή πολιτικούς αρχηγούς. Οι αρχηγοί των επιτελείων αντιμετωπίζοντας το ερώτημα εάν θα συνεργαστούν, φαίνονται όλοι να συμμετέχουν και να συνεργάζονται ενεργώς στο σχεδιασμό των υπολοίπων ενεργειών.

Η διοίκηση του στρατού φαίνεται ενωμένη και τώρα πλήρως αφοσιωμένη στο κίνημα.

Ο Βασιλεύς δεν φαίνεται να φοβείται

πλέον πιθανή σύλληψή του όπως όταν του μίλησε ο στρατιωτικός ακόλουθος στις 4.15 τοπική ώρα, αλλά μάλλον φαίνεται να έχει επαφή με τη στρατιωτική ηγεσία, σκεπτόμενος προς τα πού θα βαδίσει εν συνεχεία. Πιθανώς ηρωτήθη ν' αναλάβει τη στρατιωτική ηγεσία και όλοι τονίζουν εμφαντικώς την πίστη τους στο βασιλέα και το ΝΑΤΟ.

2. Μας είπαν ότι τα περισσότερα μέλη της κυβέρνησης Κανελλοπούλου ευρισκονται υπό προστατευτική κράτηση.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου φέρεται σε τοπική στρατιωτική φυλακή.

3. Επειδή ακούσαμε φήμες ότι μερικοί πολιτικοί κρατούμενοι κακοποιήθηκαν, είπα στον διοικητή της JUSMAGG και το στρατιωτικό ακόλουθο να τηλεφωνήσουν στο στρατηγό Παπαδάτο και να διαμηνύσουν ότι παρόμοια πράξεις θα μεγάλωναν πάρα πολύ τις περιπλοκές μιας ήδη μπλεγμένης κατάστασης.

4. Από ό,τι γνωρίζουμε μέχρι στιγμής επικρατεί ησυχία στην Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Κρήτη και όλες τις άλλες περιφέρειες.

5. Δεν βλέπω ενδείξεις αντιστάσεως στο κίνημα.

Είναι Αμερικανοί!

Το επόμενο σήμα μετέδθη την 16.10 ώρα Αθηνών - πάντα. Μνημονεύει δεύτερη επίσκεψη στην πρεσβεία του πατέρα της κ. Μαργαρίτας Παπανδρέου και μιας φίλης της. Μέσα στην αναστάτωση και την αγωνία και την απαγόρευση της κυκλοφορίας ο Τάλμποτ βρίσκει τον καιρό να δεχθεί προσωπικά τους συγγενείς του κ. Α. Παπανδρέου.

Η κ. Μαργαρίτα δηλώνει ότι εκείνη και τα παιδιά της είναι Αμερικανοί και ζητάει «ιδιαίτερες οδηγίες» τι να κάνει. Ο πενθερός του κ. Παπανδρέου αμφισβητεί την αμερικανική διαβεβαίωση ότι ο Κωνσταντίνος δεν μετέχει στο πραξικόπημα. Ήταν ήδη προκατειλημμένος προφανώς από προηγούμενες συζητήσεις με τον γαμβρό του.

Εμπιστευτικό 4769 21.4.67 Ώρα: 16.10
1. Ο πατέρας της Μαργαρίτας Παπαν-

δρέου, Τσαντ και η φίλη της κ. Schacter ήρθαν σήμερα στην πρεσβεία για δεύτερη φορά και έγιναν δεκτοί από τον πρεσβευτή.

2. Αναφέρθηκαν στο άρθρο 18 του Συντάγματος (το οποίο απαγορεύει εκτελέσεις για πολιτικά εγκλήματα) και σε φήμες ότι μερικοί από τους πολιτικούς κρατούμενους θ' απελευθερωθούν προ της πρωίας.

Υπό τας συνθήκας αυτές τόσον αυτοί οσον και η Μάργκαρετ είναι εξαιρετικά ανήσυχοι για την τύχη του Ανδρέα. Αναφέρθηκαν επίσης στο γεγονός ότι η Μαργαρίτα και τα παιδιά της είναι Αμερικανοί υπήκοοι και ερώτησαν εάν ο πρεσβευτής θα ήταν σε θέση να δώσει κάποια ιδιαίτερη οδηγία αφορώσα τις ενέργειές των.

3. Ο πρεσβευτής απάντησε ότι η πρεσβεία παρακολουθεί την κατάσταση όσο πιο στενά μπορεί, αλλά οι πληροφορίες μας είναι ακόμη πολύ περιορισμένες, λόγω αδυναμίας προσεγγίσεως των εμπλεκόμενων προσώπων, της διακοπής των τηλεφωνικών επικοινωνιών και της απαγορεύσεως της κυκλοφορίας στην πόλη. Τους πληροφόρησε ότι ήδη διεμήνυσε στους Έλληνες στρατιωτικούς (σήμα μας Νο. 4753) την πεποίθησή του ότι αιματοχυσία και βία θα είχαν όχι μόνο τις ατυχέστερες επιδράσεις στην εξέλιξη της καταστάσεως στην Ελλάδα, αλλά θα έπρεπε ν' αναμένεται ότι θα προκαλούσαν σοβαρές αντιδράσεις εκτός Ελλάδος, ιδιαίτερα στις ΗΠΑ.

Ο πρεσβευτής παρατήρησε ότι πληροφορήθηκε ότι ο βασιλεύς δεν υπέγραψε την κήρυξη εκτάκτου ανάγκης που αναστράφηκε ορισμένα άρθρα του Συντάγματος και ότι από όσα είμασταν ενήμεροι οι συναντήσεις μεταξύ Βασιλέως και ανωτάτων αξιωματικών συνεχίζονταν. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει για μας ότι στην πραγματικότητα υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες.

4. Ο Τσαντ και η Schachter είναι πολύ σκεπτικοί στην άποψη ότι το κίνημα έγινε χωρίς τη βασιλική συγκατάθεση. Ο Τσαντ παρατήρησε ότι εάν εκτελεσθεί ο Ανδρέας θα προκληθεί, χωρίς αμφιβολία, επανάσταση κατά την οποία θα χάσουν τη ζωή τους πολλοί άνθρωποι.

Είπε ότι υπό το φως μιας τόσο κρίσιμης κατάστασης, η Μαργαρίτα πιστεύει ότι θα ήταν κατάλληλη (αρμόζουσα), κάποια προειδοποιητική δήλωση του προέδρου Johnson.

5. Ο πρεσβευτής εξέφρασε την συμπιεσμένη του για την αγωνία τους για την προσωπική ασφάλεια του Ανδρέα. Τους διαβεβαίωσε και πάλι και τους καθησύχασε ότι ήδη χρησιμοποίησε κάθε μέσο και θα χρησιμοποιήσει και στο μέλλον, για ν' αποθαρρύνει τους Έλληνες στρατιωτικούς ηγέτες από τη χρησιμοποίηση βίας και αι-

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ 21η ΑΠΡΙΛΙΟΥ

“Δεν θα θιγεί ο Ανδρέας..”

ματοχυσίας ως και προς την κατεύθυνση να κατανοήσουν τη σοβαρή ζημιά που θα προέκυπτε τόσο εντός της Ελλάδος όσο και στις σχέσεις με άλλα κράτη.

5. ΣΧΟΛΙΟ: Στην πραγματικότητα ο πρεσβευτής έδωσε οδηγίες σ' όλους τους επισήμους Αμερικανούς αντιπροσώπους ν' αποκαταστήσουν επαφή στα διάφορα επίπεδα με τους Έλληνες στρατιωτικούς και να καταστήσουν σαφές ότι η αιματοχυσία θα μετέτρεπε μια ήδη τραγική κατάσταση σε απερίοριστα τραγικότερη.

ΤΑΛΜΠΟΤ

Ανπουχεί το Κογκρέσο

Από τα δύο πρώτα σήματα της επόμενης ημέρας, 22 Απριλίου, προκύπτει η ανησυχία του Κογκρέσου και «άλλων υπηρεσιών» για την κατάσταση και την τύχη των κρατουμένων.

Εμπιστευτικό 4801 22.4.67 Ώρα: 08.03
Υπενθυμίζεται συμφωνία στις απαντήσεις σας.

Εντούτοις για ενημέρωση του υπουργείου θα έπρεπε να σημειωθεί ότι «Ασφάλεια» παρεσχέθη από Σπαντιδάκη και δεν είμεθα βέβαιοι ότι ελέγχει τα πάντα.

Υποθέτω ότι το υπουργείο εσημείωσε ότι το εξ Αθηνών σήμα No. 4792 δίδει τρεις απαντήσεις επί σήματος No. 180548 του υπουργείου.

ΤΑΛΜΠΟΤ

Εμπιστευτικό 4806 22.4.67 Ώρα: 22.10
ΣΧΕΤ: 180552 Υπουργ. Εξωτερικών

Μπορείτε ν' απαντήσετε στις ερωτήσεις του Κογκρέσου και άλλων πηγών ότι εξετάσαμε προσεκτικά με τις ελληνικές αρχές το θέμα της καλής συμπεριφοράς στους πολιτικούς κρατούμενους και μας καθησύχασαν ότι ουδείς θα κακοποιηθεί.

Υπ' όψιν ημέτερο 4792.

ΤΑΛΜΠΟΤ

Με τη Μαργαρίτα

Στις 23 Απριλίου και πάλιν η πρεσβεία ασχολείται με την τύχη των Παπανδρέου, ενώ «αδιαφορεί» για τους λοιπούς. Ο Τάλμποτ τηλεγραφεί ότι «έκανε τις δυνατές παραστάσεις προς μέλη της νέας κυβέρνησης να προσπαθήσουν έντονα να εξασφαλίσουν ότι δεν θα θιγεί ο Ανδρέας».

Εμπιστευτικό 4841 23.4.67 Ώρα: 00.25

Πρεσβεία πραγματοποίησε πολλές έρευνες για να ξεκαθαρίσει υγεία αμφοτέρων των Παπανδρέου και έκανε τις δυνατές παραστάσεις προς μέλη νέας κυβέρνησης να προσπαθήσουν έντονα, να εξασφαλίσουν ότι δεν θα θιγεί ο Ανδρέας.

Ο Γεωργ. Παπανδρέου επρόκειτο ν' απελευθερωθεί το απόγευμα αλλά δεν έγινε δυνατό να το επαληθεύσουμε μέχρι τώρα.

Διεψεύσθησαν αναφορές ότι εξετελέσθη ο Ανδρέας.

Υπεύθυνα μέλη κυβέρνησης δήλωσαν ότι μέχρι στιγμής δεν ελήφθη απόφαση πώς θ' αντιμετωπισθεί η περίπτωση (μακρά φυλάκιση, κάποια μορφή πρώιμου δικής ή κάτι άλλο).

Ο DOM επικοινωνήσε με τη Μαργαρίτα και την οικογένειά της, που μας επισκέπτεται τώρα. Είμεθα προετοιμασμένοι να επεκτείνουμε την προστασία, αλλά δεν πιστεύουμε ότι η νέα κυβέρνηση θα προβεί σ' ενέργειες που θα κάνουν απαραίτητο παρόμοιο μέτρο.

ΤΑΛΜΠΟΤ

Τους αποφεύγουν

Υπάρχει ακόμα ένα σήμα. Είναι της 14 Δεκεμβρίου 1967, δηλαδή της επομένης του βασιλικού αντικινήματος. Στο σήμα αυτό εκδηλώνεται πάλι ειδικό ενδιαφέρον για τον κ. Ανδρέα Παπανδρέου και βεβαιώνεται ότι η αμερικανική πρεσβεία αποφεύγει πάντα την επαφή με «τα ανώτερα κλιμάκια» της Χούντας... Ενώ ήδη μια εβδομάδα μετά το Πραξικόπημα ο Σοβιετικός στρατιωτικός ακόλουθος φωτογραφίζονταν

τσουγκρίζοντας τα πασχαλινά αυγά με τον Παττακό...

ΑΠΟΡΡΗΤΟ 14. Δεκεμβρ. 1967 Ώρα: 08.05

Η μοναδική μου συνάντηση με την ηγεσία της νέας ελληνικής κυβέρνησης των Αθηνών δεν έδωσε την ευκαιρία να θίξω ειδικά το θέμα των πολιτικών κρατουμένων ή του Ανδρέα Παπανδρέου.

Επανειλημμένα τους τόνισα ότι πρέπει με κάθε θυσία ν' αποφευχθεί η αιματοχυσία.

Κατά τη διάρκεια της συναντήσεως που αναφέρθηκε με το σήμα 2771 εξ Αθηνών, άρχισε να γίνεται φανερό ότι η Χούντα πιστεύει ότι ελέγχει την κατάσταση και δεν έχει λόγους να κάνει κάτι για τους πολιτικούς κρατούμενους.

2. Εφόσον ακολουθούμε πολιτική αποφυγής επαφών με τ' ανώτερα κλιμάκια της Ελληνικής Κυβέρνησης, ζήτησα από ΑΤΑΣ να διαδώσει, μέσω των επαφών του (τις οποίες έκανε), ότι η επιδείνωσις της καταστάσεως η άσκησις βίας κατά των κρατουμένων δια τους οποίους ειδικά ενδιαφέρε-

1967 APR 21 PM 12
CONFIDENTIAL ATHENS 4769

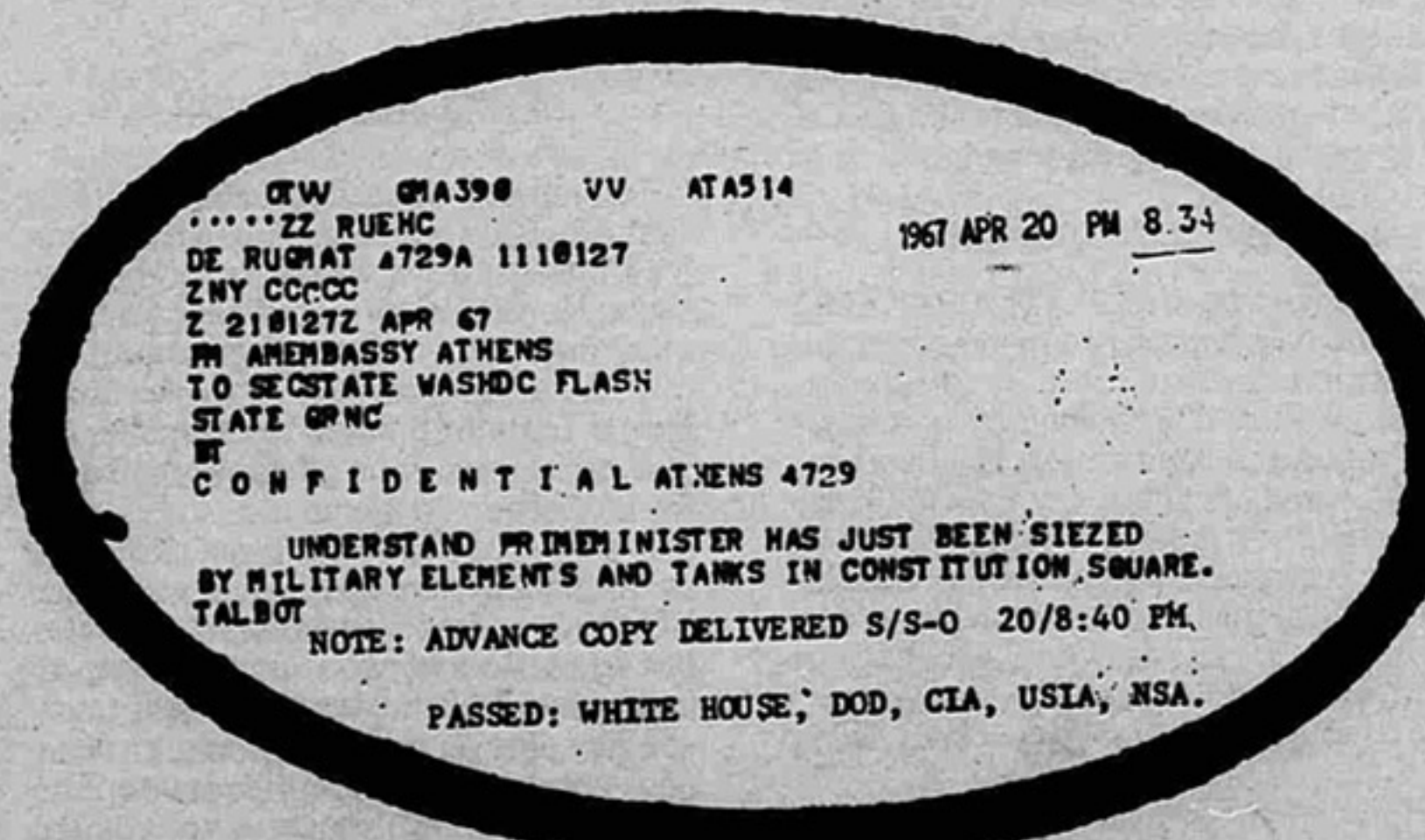
1. MARGARET PAPANDEOU'S FATHER, MR. CHANT, AND HER FRIEND MRS. SCHACHTER, CAME INTO THE EMBASSY FOR THE SECOND TIME TODAY AND WERE RECEIVED BY AMB.

2. THEY REFERRED TO FACT ARTICLE 16 OF CONSTITUTION (WHICH FORBIDS EXECUTIONS FOR POLITICAL CRIMES) AND FACT RUMORS EXIST THAT SOME OF POLITICAL PRISONERS MIGHT BE DISPOSED OF BEFORE MORNING. UNDER THESE CIRCUMSTANCES THEY, AS WELL AS MARGARET, ARE ACUTELY APPREHENSIVE ABOUT ANDREAS' FATE. THEY ALSO REFERRED TO FACT THAT MARGARET AND HER CHILDREN ARE AMERICAN CITIZENS AND INQUIRED WHETHER AMBASSADOR WAS IN POSITION TO GIVE ANY PARTICULAR GUIDANCE CONCERNING THEIR ACTIONS.

Ο πατέρας της κ. Μαργαρίτας Παπανδρέου, Τσαντ και μια φίλη της γίνεται για δεύτερη φορά δεκτός από τον Τάλμποτ, την 21 Απριλίου, παρ' όλη τη σύγχυση από τον αιφνιδιασμό

Αύγουστος 1975 οι Απριλιανοί στο σκαμνί...

Φωτοτυπία του πρώτου σήματος του Τάλμποτ που αναγγέλλει ότι στις 01.27' της 21 Απριλίου συνελήφθη ο πρωθυπουργός από το Στρατό...

ται η κυβέρνηση των ΗΠΑ θα ελαμβάνετο από αυτήν, δυσμενώς υπ' όψιν.

Πιστεύω ότι μπορούμε να υπολογίζουμε ότι το μήνυμα αυτό θα φθάσει στο ανώτατο κλιμάκιο της Ελληνικής Κυβέρνησης.

3. Απ' ό,τι γνωρίζουμε δεν ασκείται βία επί των κρατουμένων και σε κανέναν από αυτούς δεν συνέβη κάτι το δυσάρεστο. Εξεδόθησαν ανακοινώσεις ότι σήμερα το μεσημέρι θ' απολυθεί αριθμός πολιτικών κρατουμένων που συνελήφθησαν σε σχέση με τα γεγονότα της 13ης Δεκεμβρίου.

ΤΑΛΜΠΟΤ

Συμπέρασμα: Θα ήταν προσβολή προς την νοημοσύνη των αναγνώστων της «Μεσημβρινής» η προσπάθεια να καθοδηγήσει κανείς τη σκέψη του στη συναγωγή συμπερασμάτων. Και τα σήματα είναι σαφή και τα ειδικά ενδιαφέροντα των Αμερικανών επίσης. Και ο αιφνιδιασμός τους αποδεδειγμένος. Αλλά και η άρνησή τους να «πλησιάσουν» οπωσδήποτε το στρατιωτικό καθεστώς...